

Riktlinje

För handläggning av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet

Herrljunga kommun

Dokumentinformation

Diarienummer:	KS-2026-00204
Fastställd:	Kommunfullmäktige 2016-11-08 § 109
Senast reviderad:	Kommunfullmäktige 2026-09-03 § 128
Giltig från:	2026-10-01
Giltig till:	2029-12-31
Dokumentansvarig:	Stabschef

Innehållsförteckning

1 Inledning 5
1.1 Bakgrund/lagstiftning 5
1.2 Laghänvisningar 5
1.3 Allmänt om handläggning 6
2 Herrljunga kommuns modell för avgiftsberäkning utifrån insats 7
3 Avgiftsberäkning utifrån betalningsförmåga inom högkostnadsskyddet 8
3.1 Beräkning av förbehållsbelopp 8
3.2 Inkomster 8
3.3 Boendekostnad 9
3.4 Minimibelopp 9
Minimibelopp på särskilt boende 9
3.5 Högkostnadsskydd - maxtaxa 10
3.6 Avgiftsbefrielse 11
3.7 Prisbasbelopp 11
4 Jämkning av avgifter 11
4.1 Dubbla boendekostnader 11
4.2 Särskild beräkning för att kvarboende inte ska drabbas oskäligt 11
4.3 Jämkning av kostavgifter 11
5 Reducering av avgifter 12
5.1 Frånvaro särskilt boende 12
5.2 Ordinärt boende / hemtjänst 12
5.3 Korttidsplats / Växelvård 12
6 Riktlinjer vid avgiftshandläggningen 12
6.1 Debitering av avgift 12
6.2 Vilka som ska betala avgift 12
6.3 Inkomstförfrågan 12
6.4 Bostadstillägg/bostadsbidrag 12
6.5 Omprövning och ändring av avgiftsbeslut 13
6.6 Den enskildes skyldigheter 13
6.7 Tilläggsdebitering 13
6.8 Återbetalning 13
6.9 Delegation 13
6.10 Principer för fastställande av avgift 13
6.11 Årlig uppräkning av vissa taxor och avgifter 13
7 Egenavgifter för vuxna i HVB, stöd-och omvårdnadsboende, familjehem 14

7.1 Egenavgift vid placering 14
8 Egenavgifter för föräldrar vars barn får vård utanför egna hemmet 14
9 Beräkningsgrunder till avgifter 15
9.1 Särskilt boende vård- och omsorgsavgift 15
9.2 Ordinärt boende vård- och omsorgsavgift 15
9.3 Hemsjukvård 15
9.4 Transport av avliden 15
9.5 Kostavgifter SoL 16
9.6 Kostavgifter LSS 16
9.7 Egenavgifter placeringar Vuxna 17
9.8 Föräldrars egenavgift vid placeringar av minderåriga barn 17
9.9 Familjerådgivning 17
9.10 Bilresor inom LSS 17
9.11 Kultur och fritidsaktiviteter inom LSS 17
9.12 Fixarservice och tvättservice 18
9.13 Färdtjänst 18
9.14 Avgiftsbefriade insatser 18

1Inledning

1.1 Bakgrund/lagstiftning

Enligt Socialtjänstlagen (2025:400, 32 kap) får kommuner ta ut avgifter för insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL). För insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) får kommunen däremot inte ta ut avgifter.

Avgifter för hemtjänst och dagverksamhet får inte, tillsammans med avgifter som avses i 26 § tredje stycket Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov, boendekostnader och andra normala levnadsomkostnader.

När avgiften fastställs skall kommunen försäkra sig om att den sökandes make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Alla avgifter omräknas årligen enligt gällande prisbasbelopp och fastställd riktlinje för avgiftshandläggning utan att avgifterna tas upp på nytt för beslut i Kommunfullmäktige.

Revidering och översyn av riktlinjer för avgiftshandläggning skall göras vid behov eller minst var 5:e år och då fastställas av Kommunfullmäktige.

1.2 Laghänvisningar

Kommunens rätt att ta ut avgifter regleras i olika lagstiftningar.

Kommunallagen (KL)
Kommunen får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. Kommunen får inte ta ut högre avgifter än det som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.
Kommunen avgör själv grunderna för hur olika insatsers avgifter bestäms.

Socialtjänstlagen (SoL)
Socialtjänstlagens 32 kap anger att behandlingsinsatser ska vara kostnadsfria. Kommunen har rätt att ta ut avgifter för omvårdnad, service och rådgivning. Vidare har kommunen rätt att ta ut underhåll från föräldrar vars barn är placerade samt egenavgift från vuxna som är placerade på HVB eller familjehem.
Socialtjänstlagens 32 kap beskriver också vilka skyldigheter kommunen har att försäkra sig om att enskilda förbehålls medel till boendekostnad och personliga behov innan avgifter tas ut. Lagen anger också ett högkostnadsskydd för avgifter.

Hälso-och sjukvårdslagen (HSL)
HSL 17 kap 8§ ger kommunen rätt att ta ut avgifter för vård och förbrukningsartiklar som kommunen tillhandahåller inom ramen för hemsjukvård. Hemsjukvårdsavgiften ska ingå i samma beräkningsregler som gäller för service- och omvårdnadsavgifterna i SoL kap 32. Det innebär att hemsjukvårdsavgiften ingår i högkostnadsskyddet.

Socialförsäkringsbalken (SFB)
Socialförsäkringsbalken reglerar vilka inkomster som ska räknas med vid beräkning av enskildas avgiftsutrymme och hur stor egenavgift föräldrar ska betala för minderåriga barn som är placerade.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
Vård och omsorg enligt LSS är kostnadsfria. Kommunen har dock rätt att ta ut skäliga avgifter för bostad och fritidsaktiviteter men bara om den enskilde har inkomster.
Kommunen har också rätt att ta ut avgift för mat vid korttidsvistelse enligt LSS.
Kommunen får ta ut med underhållsavgift från föräldrar vars barn från omvårdnad i annat hem än det egna med stöd av LSS.

Andra lagar

- BTPL – Lag om bostadstillägg för pensionärer (2001:761)
- IL – Inkomstskattelagen (1999:1229)
- FL – Förvaltningslagen (2017:900)
- SoF – Socialtjänstförordningen (2025:468)

1.3 Allmänt om handläggning

Nedanstående föreskrifter ligger som grund vid beräkning av avgifter inom socialförvaltningen. I varje enskilt ärende görs alltid en individuell beräkning. Utgångspunkten för avgiftssystemet är att avgifter för vård- och omsorgsinsatser inte får uppgå till så höga kostnader att den enskilde inte har tillräckliga medel för sina personliga behov. Det skall vara enkelt och lättförståeligt och oberoende av var den enskilde får sin vård och omsorg, om det är i det egna hemmet eller i ett särskilt boende.

Sekretess
Samtliga uppgifter registreras, bearbetas och dokumenteras. Uppgifterna är sekretessbelagda enligt 26 kap 1 § Offentlighets- och sekretesslagen.

Myndighetsutövning
Vård- och omsorgsinsatser
Vid beslut om vård- och omsorgsinsatser enligt SoL och LSS handläggs och utreds avgiftsbeslut av handläggare med beslutet som underlag.

Avgiftstillämpning enligt dessa tillämpningsföreskrifter gäller även då vård och omsorg ges av annan vårdgivare på uppdrag av kommunen.

Den enskilde skall informeras om kommunens avgiftssystem och tillämpningsföreskrifter för vård- och omsorgsavgifter. Den enskilde skall även upplysas om sin skyldighet att lämna uppgifter till kommunen vid förändringar som påverkar vård- och omsorgsavgiftens storlek.

En ekonomisk utredning skall göras vid varje enskilt ärende. Uppgifter om inkomster och bostadskostnad skall inhämtas från den enskilde via uppgiftsblankett och via datamedia från Försäkringskassan. Lämnas efterfrågade uppgifter inte in fastställs avgift utifrån fastställda kriterier.

Omräkning av avgiften sker i normalfallet en gång per år vid årsskiftet på grund av förändringar i prisbasbeloppet, inkomstförhållanden och bostadskostnader. Kommunen är även skyldig att ändra avgiften under pågående kalenderår om något förhållande som påverkar avgiften har ändrats eller om kommunen tidigare erhållit felaktiga uppgifter. Uppgifter som lämnas av den enskilde skall kunna styrkas. Den enskilde skall ges information om möjligheten att ansöka om höjning av minimibeloppet för merkostnader.

Den enskilde skall erhålla skriftligt avgiftsbeslut. Av beslutet skall det framgå hur avgiften beräknats och hur den enskilde kan besvära sig över beslutet. I beslutet skall tillämpliga lagparagrafer anges.

Om den enskilde inte är nöjd med socialnämndens avgiftsbeslut kan detta överklagas med förvaltningsbesvär.

Föräldrars ersättning till kommunen vid placering av barn under 18 år
Vid beslut om föräldrars ersättning till kommunen vid placering av barn under 18 år handläggs beräkningen av handläggare och beslut tas av socialsekreterare.

Föräldrarnas och barnets deklarationsuppgifter, som ligger till grund för beräkningen av ersättningsnivån kommunen får ta ut, hämtas från Skatteverket. Ersättningsnivån ska räknas om årligen. Respektive förälder ska underrättas om ersättningsbeloppet. Beslutet kan ej överklagas med förvaltningsbesvär.

Fullmakt
I det fall den enskilde saknar förmåga att föra sin egen talan skall fullmakt eller legal företrädare finnas.

2 Herrljunga kommuns modell för avgiftsberäkning utifrån insats

Avgiftsgrundande insats	Modell
Hemtjänst – personlig omvårdnad, service och ledsagning	Timtaxa
Avlösarservice SoL över 10 timmar / månad	Timtaxa
Trygghetslarm	Fast månadspris
Särskilt boende – service och omvårdnad	Fast månadspris
Boendeavgift[1] särskilt boende	Fast månadspris
Korttidsplats/växelvård SoL – service och omvårdnad	Dygnspris (avgift debiteras för heldygn 1:a dygnet, oavsett ankomsttid. För sista dagen debiteras ingen dygnsavgift alls om hemgång sker innan 11:00)
Matdistribution	Pris per matportion
Utkörningsavgift vid matdistribution	Pris per tillfälle
Kost på särskilt boende inkl. sondnäring	Fast månadspris
Kost på korttidsvistelse SoL och LSS	Dygnspris eller portionspris
Kost på dagverksamhet	Pris per portion
Kost LSS boende	Fast månadspris eller portionspris
Kost på korttidstillsyn LSS	Pris per portion
Hemsjukvård	Fast månadsavgift
Vaccinationsavgift	Pris per tillfälle
Transport av avliden	Pris per tillfälle, självkostnadspris
Avgift för bilresor	Pris per mil
Egenavgifter för vuxna vid placering på HVB eller familjehem i behandlingssyfte	Enligt SFB:s beräkningsregler

[1] Avser boenden där hyreslagens regler inte gäller

Egenavgifter för vuxna vid placering på stödboende, HVB och familjehem med syftet andra stöd och hjälpinsatser	Dygnspris för kost Dygnspris för logi
Avgift från föräldrar vars minderåriga barn får vård i annat hem än det egna enligt SoL eller LSS	Enligt SFB:s beräkningsregler
Fritidsaktiviteter LSS	Självkostnadspris
Familjerådgivning	Pris per tillfälle, möjlighet till avgiftsbefrielse finns

3 Avgiftsberäkning utifrån betalningsförmåga inom högkostnadsskyddet

3.1 Beräkning av förbehållsbelopp

Förbehållsgrundande inkomst – (boendekostnad + minimibelopp) = avgiftsutrymme

3.2 Inkomster

Följande pensioner räknas:

- Inkomstpension
- Garantipension
- Tilläggspension
- Premiepension
- Statliga och kommunala pensioner
- Allmän tjänstepension
- Privata tjänstepensioner
- Privat pensionsförsäkring
- Utlandspension (skattad i Sverige)
- Utlandspension (skattefri)
- Efterlevandepension
- Änkepension
- Äldreförsörjningsstöd
- Aktivitetsersättningar

Följande inkomster räknas:

- Lön
- Inkomst vid uthyrning av bostad
- Bostadstillägg
- Bostadsbidrag
- Föräldrapenning
- Beskattningsbar del av vårdnadsbidrag
- Livränta
- A-kassa
- Sjukpenning
- Sjukersättning
- Inkomst av näringsverksamhet och rörelse räknas

- Överskott av kapital

3.3 Boendekostnad

För hyreslägenhet räknas bruttohyra inklusive uppvärmning.

För bostadsrätt räknas hyra/avgift till bostadsrättsförening, 70% av räntekostnaderna som tagits med bostadsrätten som säkerhet samt drifts- och uppvärmningskostnader.

För hus/villa räknas fastighetsskatt/fastighetsavgift, tomträttsgäld, 70 % av räntekostnaderna som tagits med huset/villan som säkerhet samt drifts- och uppvärmningskostnader.

För att andra kostnader ska räknas med ska de utgöra faktiska boendekostnader. Prövning sker individuellt och rådande rättspraxis ska vara vägledande för besluten.

Pensionsmyndighetens föreskrifter om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift används vid beräkning av bostadskostnad. Denna föreskrift uppdateras årligen.

Äldre ansöker om bostadstillägg hos Pensionsmyndigheten och övriga ansöker om bostadsbidrag för övriga hos Försäkringskassan.

3.4 Minimibelopp

Minimibeloppet skall tillförsäkra den enskilde tillräckliga medel för sina personliga behov. En schablon för beräkning av minimibelopp fastställs av regeringen och följande poster är medräknade: livsmedel, kläder och skor, fritid, hygien, telefon, hemförsäkring, hälso- och sjukvård, tandvård, läkemedel, hushållsel, förbrukningsvaror, resor och möbler och husgeråd.

Minimibelopp för olika hushållstyper

- Ensamboende: (1,4789 x prisbasbeloppet) /12
- Makar och registrerade partners: (1,2066 x prisbasbeloppet) /12
- För personer under 61 år höjs minimibeloppet 10%

Individuellt minimibelopp

För familjer med hemmavarande barn under 18 år höjs förbehållsbeloppet med skäliga kostnader för hemmavarande barn utifrån Konsumentverkets beräkningar för hushållens kostnader.
Den enskilde kan ansöka om höjning av minimibeloppet av andra skäl. Kostnaden som tas hänsyn till ska vara stadigvarande, av inte ringa storlek och bedömas ingå i begreppet skälig levnadsnivå. Kommunen har rätt att sänka minimibeloppet för de poster som den enskilde inte har kostnader för, om de ingår i insatsen.

Minimibelopp på särskilt boende

Höjning av minimibelopp på grund av fördyrad kost

I kommunen görs en höjning av minimibeloppet för matkostnaden för personer på särskilt boende, korttid/växelvård. Höjningen räknas ut genom differensen mellan kostavgifter på särskilt boende-korttid/växelvård och Konsumentverkets referensvärde för livsmedelskostnader.
Beräkningsgrunder:
(Kostavgifter SÄBO – Konsumentverkets beräkningar av livsmedelskostnader för ålder 61–74 år) +

Minimibeloppet för ensamstående eller sammanboende = Förhöjt minimibelopp på SÄBO på grund av fördyrad kost.

Minskning av minimibelopp på särskilt boende
Den som bor på särskilt boende har inte alla utgifter som ryms i minimibeloppet. Hushållsel, säng och kostnader för WIFI tillhör de posterna. Därför sänks minimibeloppet för de som bor i särskilt boende enligt följande beräkningsgrunder:
Hushållsel
Aktuell version av Pensionsmyndighetens föreskrifter om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostadskostnad används för att uppskatta kostnaden för hushållsel. Där anges att kostnaden tas fram genom att multiplicera en i föreskriften angiven schablonkostnad med lägenhetens yta. Beräkningen görs mot snittstorleken på lägenheterna.
Säng
På SÄBO ingår en säng i insatsen. I Minimibeloppet ingår även kostnader för möbler. Kommunen sänker minimibeloppet med 40% av konsumentverkets referensvärde för hemutrustning med anledning av att säng ingår i insatsen.
WIFI
För WIFI görs en sänkning med 10% av konsumentverkets referensvärde för medier.

Minimibelopp för den som har matdistribution
För enskilda i ordinärt boende som har matportioner höjs minimibeloppet utifrån differensen mellan portionspriset och konsumentverkets schablon omräknat per dag. Huvudmålet, vilket matportionen räknas som, beräknas vara 40% av dagskostnaden.
Beräkningsgrund
((Konsumentverkets referensvärde för livsmedelskostnader för åldern 61–74 år x 12) / 365)) x 0,43 = Portionspris för huvudmålet för dagen enligt konsumentverkets referensvärde

Avgift för matdistribution per portion– portionspris för huvudmålet för dagen enligt konsumentverkets referensvärde = höjning av minimibeloppet per portion.

3.5 Högkostnadsskydd - maxtaxa

De nationella riktlinjerna om avgifter för vård- och omsorgsinsatser anger ett tak för hur hög avgiften får bli. Högkostnadsskyddet för vård och omsorgsinsatser beräknas utifrån 1/12 av 0,5392 x prisbasbeloppet (PBB). För de som bor i sådant särskilt boende där hyreslagens regler inte är tillämpliga beräknas högkostnadsskyddet utifrån 1/12 av 0,5539 x prisbasbeloppet (PBB).

Vad ingår i maxtaxan
I kommunen *ingår* service-och omvårdnadsavgifter enligt SoL som utförs i hemtjänst, i dagverksamhet, på korttidsplats/växelvård och i särskilt boende, hemsjukvård, utkörningsavgift för matdistribution samt trygghetslarm i maxtaxan.
Kostnaderna (boendekostnad och minimibeloppet) i förbehållsbeloppet omfattas *inte* av högkostnadsskyddet (maxtaxa).

3.6 Avgiftsbefrielse
Om avgiftsutrymmet är noll eller mindre tas inga av de avgifter ut som ingår i högkostnadsskyddet (maxtaxan).

3.7 Prisbasbelopp
Prisbasbeloppet (PBB) räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken (SFS 2010:110).
Beräkningarna görs med utgångspunkt i förändringen av konsumentprisindex och fastställs för helt kalenderår.

4 Jämkning av avgifter

4.1 Dubbla boendekostnader
I samband med flytt till särskilt boende kan enskilda drabbas av dubbla boendekostnader och ansökan om jämkning av boendekostnad kan göras. En förutsättning är att den enskilde inte har tillgångar som överstiger ett basbelopp. Hyran för den tidigare ordinarie bostaden får då inräknas i avgiftsberäkningen under den eller de månader som kostnaden för hyran betalas och därigenom påverkar den enskildes betalningsförmåga, som längst i 3 månader.

Vanligtvis handlar det om en månad eftersom hyra på särskilt boende debiteras i efterskott och i normalfallet debiterar andra hyresvärdar hyran i förskott.

Om det fastställda avgiftsutrymmet blir negativt får detta underskott på grund av dubbel hyra/boendekostnad avräknas mot omsorgsavgift, måltidsavgift och bostadshyra för äldreboendet. Avräkningen kan aldrig bli högre än de avgifter, inklusive hyra i äldreboendet, som personen skall betala.

Ansökan ska inkomma till kommunen inom 3 månader sett från inflyttningsdagen.

4.2 Särskild beräkning för att kvarboende inte ska drabbas oskäligt
Om en av sammanboende flyttar till särskilt boende ska den kvarboende inte drabbas oskäligt ekonomiskt. Vid avgiftsberäkningen läggs inkomsterna samman och delas lika och därefter beräknas avgiften. Detta görs enbart om det är till fördel för den kvarboende. Annars görs individuell beräkning.

4.3 Jämkning av kostavgifter
Enskilda med låga inkomster kan, trots avgiftsbefrielse, sakna medel för sina personliga behov (minimibeloppet). Efter beräkningen får de ett negativt avgiftsutrymme.

Den som efter förbehållsberäkningen har ett negativt avgiftsutrymme kan ansöka om jämkning av kostavgifter. Förutsättningen är att den enskilde inte har tillgångar som överstiger ett basbelopp. Den enskilde ska ha sökt samtliga relevanta bidrag (t.ex. bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd) innan ansökan kan beviljas. Jämkningen kan maximalt motsvara konsumentverkets referensvärde för livsmedelskostnader och gäller kostavgifter på SÄBO samt avgift för matdistribution. (Meddelandeblad nr 9/02 juli 2002)

5 Reducering av avgifter

Vid avslut av en insats ska meddelande skickas till avgiftshandläggare senast 48h (vardagar) innan datum för avslut.

5.1 Frånvaro särskilt boende

I särskilt boende görs inga avdrag vid frånvaro för service- och omvårdnad. Kost reduceras med 35 % av dygnskostnaden från vid planerad frånvaro som meddelats senast sju dagar innan. Vid oplanerad sjukhusvistelse reduceras kostavgifter från första dag.

5.2 Ordinärt boende / hemtjänst

Service och omvårdnadsavgifter (hemtjänst) i ordinärt boende reduceras först om minskningen innebär att högkostnadsskyddets gräns passeras. Avbokning av insats måste då ha skett minst 48 timmar innan. Vid frånvaro från insats vid akut sjukhusvistelse görs avdrag från och med första frånvarodagen till och med dagen före återkomsten. Detta innebär att inget frånvaroavdrag görs vid en dags frånvaro.

5.3 Korttidsplats / Växelvård

Vård- och omsorgsavgiften på korttidsplats/växelvård reduceras vid frånvaro som meddelats 48 timmar innan. Vid oplanerad sjukhusvistelse reduceras avgiften från första dag.

6 Riktlinjer vid avgiftshandläggningen

6.1 Debitering av avgift

Avgifterna debiteras månadsvis i efterhand. Hyran debiteras i efterskott på särskilt boende. För bostad med särskild service enligt LSS förekommer både förskotts- och efterskottdebiteringar. Vid ny kontraktsskrivning ska förskottshyra vara regeln inom LSS.

6.2 Vilka som ska betala avgift

Efter beräkning av avgiftsutrymme betalas avgiften av personer som har insatser enligt SoL, HSL, LSS, LVU och LVM som är avgiftsbelagda i Herrljunga kommun enligt den av Kommunfullmäktige fastställda riktlinjen för avgifter.
Föräldrar betalar avgift för deras barn utifrån inkomst och insats.

6.3 Inkomstförfrågan

Inkomstförfrågan skickas ut en gång per år samt vid nya omsorgstagare. Den enskilde ska inom två veckor besvara inkomstförfrågan. Om så inte sker kan inte förbehållet beräknas och kommunen kan då ta ut avgifter upp till högkostnadsskyddets nivå. Inkomstförfrågan ska skrivas under av den enskilde, dennes legala företrädare eller person med fullmakt från den enskilde.

6.4 Bostadstillägg/bostadsbidrag

Kommunen informerar om enskildas möjlighet att söka bostadstillägg/bostadsbidrag. Personer som är 66 år eller äldre ansöker hos Pensionsmyndigheten i enlighet med deras anvisningar. Personer under 66 år eller som uppbär aktivitetsersättning eller sjukersättning ansöker om bostadstillägg hos Försäkringskassan i enlighet med deras anvisningar.

6.5 Omprövning och ändring av avgiftsbeslut

Avgiftsbeslut fattas vid nya insatser, förändrade inkomster eller familjeförhållanden samt vid den årliga omprövningen.

6.6 Den enskildes skyldigheter

Den enskilde lämnar inkomstuppgifter på heder och samvete och ska snarast underrätta kommunen förändringar som kan påverka avgiftsbeslutet. Vid begäran från kommunen ska underlag kunna visas som styrker uppgifterna. Den enskilde ska medverka till att kommunen kan genomföra en förbehållsberäkning genom att inkomma med uppgifter om inkomster och boendekostnader. Om så inte sker debiteras avgifter upp till maxtaxans nivå.

6.7 Tilläggsdebitering

Ingen tilläggsdebitering sker bakåt i tiden i de fall kommunen har brustit och den enskilde har betalat för låg avgift. Avgiften ändras från den månad felet upptäckts.
Felaktig avgiftsberäkning rättas tre månader bakåt om omsorgstagaren lämnat oriktiga uppgifter som medfört att den enskilde betalat för låg avgift till kommunen.

6.8 Återbetalning

Om kommunen är ansvarig för felaktig beräkning som medfört att den enskilde betalat för hög avgift återbetalas den enskilde det belopp som felaktigt debiterats som mest 1 år bakåt.
Om den enskilde lämnat felaktiga uppgifterna som medfört för hög avgift fattas nytt avgiftsbeslut när den enskilde inkommit med korrekta uppgifter. Ingen retroaktiv rättelse sker.

6.9 Delegation

Avgiftsbeslut fattas i enlighet med Socialnämndens delegationsordning.

6.10 Principer för fastställande av avgift

Konsumentverkets beräkningar för hushålls- och matkostnader är beräkningsgrunden av individuella minimibelopp.

6.11 Årlig uppräkning av vissa taxor och avgifter

Flera av Herrljunga kommuns avgifter är kopplade till prisbasbeloppet och räknas därför upp/ner varje år för att följa den allmänna prisutvecklingen.

Måltidsavgifter för särskilt boende, korttid/växelvård, dagverksamheter SoL, daglig verksamhet LSS samt matdistribution baseras på det pris som Måltidsservice debiterar socialförvaltningen.

Måltidsavgift för boende LSS, korttidsvistelse LSS och skolinternat, KTS fastställs utifrån konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader avseende livsmedel.

7 Egenavgifter för vuxna i HVB, stöd-och omvårdnadsboende, familjehem

7.1 Egenavgift vid placering

8 kap 1§ SoL reglerar vilka avgifter kommunen kan ta ut vid insatser för vuxna. Lagen skiljer mellan stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär och andra stöd och hjälpinsatser.

Insatser med syftet behandling
Huvudregeln är att behandlingsinsatser ska vara kostnadsfria för den enskilde. Kommunen har dock rätt att ta ut en avgift för kost och logi oavsett om vården bereds enligt SoL eller LVM. För insatser av behandlingskaraktär får avgiften inte överstiga det belopp som regleras i 17 kap 2§ SoF. Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att full avgift inte kan tas ut kan avgiften fastställas till en lägre nivå eller efterges helt enligt 9 kap 4§ SoL. Om den enskilde har försörjningsstöd ska avgiften helt efterges.

Insatser med syftet andra stöd och hjälpinsatser
Socialtjänstlagen 32 kap 1§ anger att kommunen får ta ut skälig ersättning för insatser med syftet andra stöd och hjälpinsatser. Kommunallagen reglerar att avgifterna inte får överstiga kommunens självkostnadspris. Egenavgiften delas i två delar, en för logi och en för kost. Egenavgiften bör efterges om den enskilde saknar betalningsförmåga. Kostavgifter kan reduceras enligt 20 % (av dygnsavgiften för kost) för frukost, 30% för lunch och 40% för middag.

7.2 Krav på ersättning och eftergift

Om den enskilde inte frivilligt betalar avgiften kan socialtjänsten med stöd av 9 kap 3§ SoL väcka talan om återkrav hos förvaltningsrätten. Innan sådan talan väcks ska en bedömning göras om den enskildes betalningsförmåga.

Beslut om att delvis eller helt efterge fordran fattas enligt SoL 33 kap 6 §.

8 Egenavgifter för föräldrar vars barn får vård utanför egna hemmet

Föräldrabalken 7 kap 1§ anger att föräldrar, var för sig, har en underhållsskyldighet gentemot sina barn.
Om ett barn under 18 år genom socialtjänstens försorg får vård i annat hem än det egna, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader (SoL 32 kap 1§ och LSS 20§). Det gäller för placeringen enligt både SoL, LVU och LSS. Skyldigheten upphör den dag barnet fyller 18 år, även om barnet går i gymnasieskola.

Ersättningsbeloppet bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av dem enligt lagen om underhållsstöd, (18 kap 20§ SoF) Beräkningen ska göras på var och en av föräldrarna.

9 Beräkningsgrunder till avgifter

9.1 Särskilt boende vård- och omsorgsavgift

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Särskilt boende	1/12 av 0,5392 x PBB	Enligt Socialstyrelsens meddelandeblad Ingår i högkostnadsskydd
Boendeavgift särskilt boende	1/12 av 0,5539 x PBB	Enligt Socialstyrelsens meddelandeblad Ingår i högkostnadsskydd
Förbrukningsvaror	Konsumentverkets referensvärde för levnadskostnader för förbrukningsvaror	Ingår ej i högkostnadsskydd

9.2 Ordinärt boende vård- och omsorgsavgift

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Hemtjänst	0,00473118 x PBB	Personlig omvårdnad, service och ledsagning Ingår i högkostnadsskydd
Avlösarservice SoL över 10h/månad	0,00473118 x PBB	Samma som hemtjänst Ingår i högkostnadsskydd
Trygghetslarm	1/12 av 0,068 x PBB	Abonnemangsavgift per hushåll Ingår i högkostnadsskydd
Boendeavgift korttidsplats/växelvård SoL	1/30 av 1/12 av 0,5539 x PBB	Ingår ej i högkostnadsskydd
Omsorgsavgift korttidsplats/växelvård SoL	1/30 av 1/12 av 0,5392 x PBB	Ingår i högkostnadsskydd
Dagverksamhet SoL	1/30 av 0,5392 x PBB	Ingår i högkostnadsskydd

9.3 Hemsjukvård

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Hemsjukvård (Hälso- och sjukvård)	1/12 av 0,087 x PBB	Månadsavgift tas ut så länge person är inskriven i hemsjukvården. Avdrag görs endast vid frånvaro hel månad. Ingår i högkostnadsskydd
Vaccinationsavgift	Kommunen följer Regionens avgift	

9.4 Transport av avliden

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Transport av avliden till bårhus	I första hand ska transportören fakturera dödsboet. Om kommunen faktureras tas en avgift ut som motsvarar kommunens självkostnadspris.	Enligt riktlinje Förvaring och transport av avlidna för Västra Götalandsregionen och länets kommuner.

9.5 Kostavgifter SoL

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Kost på särskilt boende, korttidsplats/växelvård inklusive eventuellt näringstillskott, sondnäring	0,8 x kostnad för dygnsportion som fastställs av Måltidsservice	Enligt beslut KF 2025-06-18
Avgift för matdistribution	Pris per portion som fastställs av Måltidsservice	
Utkörning matdistribution	1/12 av 0,012 x PBB	Ingår i högkostnadsskyddet
Kost på dagverksamhet SoL	0,85 x pris per portion som fastställs av Måltidsservice	

9.6 Kostavgifter LSS

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Helpension bostad med särskild service (för portionspris se korttidsvistelse över 18 år)	Medel för matkostnader 18–60 år	LSS kostavgifter beräknas utifrån konsumentverkets årligen uppräknade referensvärden för hushållskostnader per månad.
Halvpension bostad med särskild service (för portionspris se korttidsvistelse över 18 år)	Medel för matkostnader 18–60 år	
Kost på daglig verksamhet LSS	0,85 x pris per portion som fastställs av Internservice	
Korttidsvistelse och korttidstillsyn upp till 18 år (medel för matkostnader 6–17 år x 12) /365		
Frukost korttidsvistelse och korttidstillsyn upp till 18 år	20 % av dygnsavgiften	
Mellanmål korttidsvistelse och korttidstillsyn över 18 år	10 % av dygnskostnaden	
Lättare tillred måltid korttidsvistelse och korttidstillsyn över 18 år	30 % av dygnskostnaden	
Huvudmålet under dagen korttidsvistelse och korttidstillsyn över 18 år	40% av dygnskostnaden	

9.7 Egenavgifter placeringar Vuxna

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Egenavgifter för vuxna vid placeringar på HVB eller familjehem i **behandlingssyfte**	Högsta ersättning som får tas ut regleras i socialtjänst-förordningen, SoF 17 kap 2§	
Egenavgifter för vuxna vid placering på stödboende, HVB eller familjehem med syftet **stöd och andra hjälpinsatser**	Logiavgiften baseras på högsta avgift för SÄBO som inte omfattas av hyreslagen: (0,5539 X PBB) / 365 Beslut om eftergift av logiavgiften kan fattas för den som redan har hyreskostnader för annan bostad.	

9.8 Föräldrars egenavgift vid placeringar av minderåriga barn

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Föräldrars, vars barn får vård i annat hem än det egna enligt SoL, skyldighet att bidra till kommunens kostnader	Avgiftsberäkningen görs i enlighet med 19 kap SFB.	Avgiften får inte överstiga de belopp som anges i 18 kap 20 § SFB.
Föräldrars, vars barn får vård i annat hem än det egna enligt LSS, skyldighet att bidra till kommunens kostnader	Avgiftsberäkningen görs i enlighet med 19 kap SFB.	Avgiften får inte överstiga de belopp som anges i 18 kap 20 § SFB.

9.9 Familjerådgivning

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Familjerådgivning	Enligt avtal	

9.10 Bilresor inom LSS

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Bilresor	Skatteverket skattefria milersättning	Baseras på Skatteverkets schablonbelopp

9.11 Kultur och fritidsaktiviteter inom LSS

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Fritidsaktiviteter	Självkostnadspris	För aktuell aktivitet. I första hand betalar den enskilde direkt till leverantören.

9.12 Fixarservice och tvättservice

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Fixartjänst	292 kr/timme år 2022 Höjning enligt prisindex kommunal verksamhet	Servicetjänst för personer som fyllt 69 år
Tvättservice	92 kr/kg år 2022 Höjning enligt prisindex kommunal verksamhet	Servicetjänst för personer som fyllt 69 år

9.13 Färdtjänst

Egenavgifter i färdtjänst
Egenavgifterna uppräknas årligen med den genomsnittliga förändringen för biljettpriserna i den allmänna kollektivtrafiken.

Färdtjänstresa med personbil alternativt specialfordon
Egenavgift i färdtjänst är avståndsbaserad med en grundavgift på 50 kr för de första 10 kilometrarna och därefter ett påslag med 3 kr per kilometer (år 2021).
Barn under 7 år åker gratis.

Resor till daglig verksamhet enligt LSS och dagverksamhet enligt SoL
Gällande avgift för färdtjänstresa gäller för både tur och retur.

Resa till och i annan kommun utanför Herrljunga kommuns färdtjänstområde

- Inom Västtrafiks trafikområde fäller samma egenavgift som den i Herrljunga kommun
- 30% av taxameterbeloppet vid färdtjänstresa utanför Västtrafiks trafikområde, dock lägst den egenavgift som gäller för resa inom Herrljunga kommun.

Avgift för medresenär, ledsagare och sällskapsdjur inom färdtjänstområdet
Medresenär och sällskapsdjur erlägger avgift vid alla resor enligt vad som anges vid färdtjänstresa. Ledsagare betalar ingen avgift.

Avgift vid uppkommen störning eller skada som orsakats av medföljande sällskapsdjur
Skulle ett medföljande sällskapsdjur orsaka en störning eller skada på fordonet äger kommunen rätt att ta ut en avgift motsvarande hela den kostnad som debiteras kommun som följd av uppkommen störning eller skada.

Avgift vid utebliven färdtjänstresa
Om färdtjänstresenär uteblir från beställd färdtjänstresa eller om avbeställning av resa inte sker inom föreskriven tid äger kommunen rätt att ta ut ersättning med 200 kr av resenären.

Avgift vid allvarlig överträdelse
Vid missbruk av rätten att nyttja färdtjänstresa samt allvarliga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor har Herrljunga kommun rätt att ta ut avgift motsvarande hela transportkostnaden för den beställda resan.

9.14 Avgiftsbefriade insatser

- Vård och omsorg med stöd av LSS
- Boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning
- Avlösarservice enligt SoL upp till 10 timmar
- Hälso- och sjukvård för patienter under 20 år